

Obsah

ÚVOD

MAGIE A ČARODĚJNICTVÍ

VČERA A DNES (<i>Robert Muchembled</i>)	7
--	---

ČÁST PRVÁ

PŮVOD

KAPITOLA PRVNÍ

MAGIE A ČARODĚJNICTVÍ

VE STŘEDOVĚKÉ EVROPĚ (<i>Richard Kieckhefer</i>)	15
---	----

Středověké představy o magii	15
Magie lékařská a ochranná	18
Magie jako zábava	20
Hadačství	20
Čarodějnictví	21
Astrální magie a nekromancie	23
Trestní stíhání za nekromancii	24
Rodí se nový pojem: spiklenecké čarodějnictví	27
Čarování a nekromancie	31
Šamanské prvky čarodějnictví	31
Modelová stíhání za čarodějnictví	32
Světské a církevní čarodějnické procesy	34
Renesanční mágové	35

ČÁST DRUHÁ

ČAS HRANIC (15.–18. STOLETÍ)

KAPITOLA DRUHÁ

RANÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ ČARODĚJNICTVÍ

VE ŠVÝCARSKU (<i>William Monter</i>)	41
---	----

Jak v 15. století vznikl čarodějnický sabat	41
Přechodné období (1480–1560)	44
Pronásledování vrcholí (1560–1670)	46
Několik pozdních procesů	50

KAPITOLA TŘETÍ

**„GERMANIA, MATKA TOLIKA ČARODĚJNIC“,
UPROSTŘED PERZEKUCÍ (Wolfgang Behringer)**

.....	51
Německo a čarodějnice	52
Pokrok při výzkumu	54
Od lidových představ k ďábelským čarám	56
První procesy v 15. století	57
Chronologie perzekucí	59
Geografie honu na čarodějnice	61
Deset velkých perzekucí	62
Týrané generace	67
Podíl právníků a podíl lidu	68
Škúdece počasí malé doby ledové	72
Přes 20 000 hranic?	74
Intenzita honů na čarodějnice	75
Intenzita perzekucí	77
Ústřední moc, místní tlaky	78
Nedořešené otázky	79
Výkladové teorie. Centrum a periferie?	81

KAPITOLA ČTVRTÁ

**ZEMĚ PROTIKLADŮ: FRANCIE, NIZOZEMÍ,
SPOJENÉ PROVINČIE (Robert Muchembled)**

.....	85
Černé slunce Satanovo	86
Ďábelské vrchy v 15. století	87
Nová démonologie v době náboženských válek	90
Frontová linie mezi vyznáními	93
Konec hranic ve Spojených provinciích	95
Čarodějnice v údobí francouzského baroka (1580–1630)	99
Ďábelská periferie za Ludvíka XIV.	103
Dvojí Francie za absolutismu	105
Čarodějnice a svatokrádeže	107
Dva paralelní světy	108

KAPITOLA PÁTÁ

BRITSKÉ OSTROVY: CELKOVÝ POHLED (James Sharpe)

.....	113
Závažné oblastní rozdíly	113
Od skutečnosti k divadlu	116
Zcela zvláštní čarodějnictví Anglii?	118
„Hodné čarodějnice“ a domácí duchové	119
Smlouva s ďáblem	120
Anglické čarodějnice před soudem	121
Skotsko: potírat „nepřátele boží“	124
Velký rozruch ve Skotsku	125
Víra v magii ve Skotsku	127

Konec procesů a „úpadek“ magie	131
Skepticismus elit	131
Vytrvalost lidových „pověr“	134
Gotické módy, okultismus a literatura	136

KAPITOLA ŠESTÁ

SVĚT PROSYCENÝ MAGIÍ: JIŽNÍ EVROPA (<i>Francisco Bethencourt</i>)	139
Magické praktiky a představy	139
Uhranutí a očarování	140
Léčitelé, věštcí, astrologové	144
Magičtí činitelé a mytické postavy	147
Léčitel a čarodějnice	148
Smlouvy s ďáblem	150
Epičtí čarodějové	151
Mýtus o sabatu	152
Donne di fuori, benandanti	154
Zotročení magického myšlení	155
Rukověť zpovědníků	155
Démonologická díla	157
Představy o sabatu a čarodějnicích	158
Stíhání za čarodějnictví	161
Mensí provinění pro inkvizici	163
Zhroucení jedné představy o světě	165

KAPITOLA SEDMÁ

SKANDINÁVSKÁ MAGIE A ČARODĚJOVÉ SEVERU (<i>Bengt Ankarloo</i>)	167
Dějinná geografie Severu	167
Magie a čarodějnictví za Vikingů	168
První zákony a úloha středověké církve	169
16. století: od magie k démonickému čarodějnictví	170
Velké perzekuce v Dánsku, Norsku a na Islandě	174
Velké perzekuce po roce 1600: Švédsko, Finsko, Livonsko	178
Celkový pohled	183

KAPITOLA OSMÁ

POZDNÍ HRANICE VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ (<i>Gábor Klaniczay</i>)	185
Nový pohled	185
Středověké počátky	187
Vlny perzekucí v 16. až 18. století	188
Právní okolnosti perzekucí	191
Hon na čarodějnice a náboženství	193
Sociální příčiny	196
V co se věřilo v pradávných dobách a v co v novověku	197

ČÁST TŘETÍ

MAGIE V SOUČASNOSTI

KAPITOLA DEVÁTÁ

OCHOČENÝ DÁBEL: ČARODĚJNICTVÍ OPĚT NA SCĚNĚ, MAGIE A ČARODĚJNICTVÍ V 19. STOLETÍ (Marie-Sylvie Dupontová-Bouchatová) 203

Ochočený ďábel	205
Lékaři proti „mastičkářům“ a jiným šarlatánům	208
Čarodějnické scény z venkova	211
Podíl snu aneb jak chutná zisk: městské ordinace	214
Hypnotismus, hysterie a posedlost: justice si je jista, medicína váhá	215
Opět návštěvou u čarodějnic	218
Znovu vymyšlený ďábel, znovu nalezená čarodějnice	219
Goya aneb hrůzy konce světa	220
Znovu promyšlený středověk	221
Michelet na rozhraní dvou světů	224
Od fantastična k symbolismu	225
Podoby ďábla a jeho tenata	227

KAPITOLA DESÁTÁ

ČAROVÁNÍ PŘÍČINOU NEŠTĚSTÍ: SOUČASNÉ ČARODĚJNICTVÍ VE FRANCII (André Julliard) 229

Čarodějnictví: pravý smysl „mimořádnosti“?	229
Čaroděj v soudobých lidových báchorkách	236
Vrozené znamení	237
Tělesná vada	238
Žárlit na lidi	238
Zvláštní povolání	239
Čarodějnické schopnosti	240
Symbolická postava	245
Zbavovat bolesti, mluvit o klatbě	246
Čarodějnická krize	252
Prohlásit se za očarovaného	255
Osamělost očarovaného	260
Cesty neštěstí	263
Komplex sil	270

ZÁVĚR

PROMĚNY POSVÁTNEHO (Robert Muchembled) 273

VYBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE 277